

HYVINVOINTIRAPORTTI

2020

Hollolan kunta
Hyvinvointikoordinaattori
Antti Anttonen

Sisällysluettelo

1. Johdanto ja Hollolan hyvinvoinnin tila vuonna 2020.....	2
2. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.....	5
3. Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi.....	28
4. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	34
5. Valtuustokäsittely ja suunnitelman hyväksyminen	37

1. Johdanto ja Hollolan hyvinvoinnin tila vuonna 2020

Kunta edistää paikallista yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja elinvoimaa. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat elinvoimaisen kunnan edellytys, joten hyvinvointi on kytköksissä elinvoimaan. Toimivat vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuudet lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.

Kuntalainen on kaiken tekemisen keskiössä. Välittäminen, yhteisöllisyys, turvallisuuden tunne ja ihmisten vaikuttamismahdollisuudet korostuvat.

Kuntalaisten turvallisuuden tunne muodostuu liikennejärjestelyistä, puhtaasta elinympäristöstä ja rauhallisuudesta. Turvallisuutta luovat myös riittävät peruspalvelut, yhteisöllisyys sekä turvallinen työympäristö.

Kunta edistää osaltaan kuntalaisten hyvinvointia. Kunta tarjoaa monipuolisesti mahdollisuuksia aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään viihtyisässä ja turvallisessa elinympäristössä. Kunnat huolehtivat myös terveellisestä asuinympäristöstä ja monipuolisista harrastusmahdollisuuksista.

Koronan vaikutus kunnan palveluihin

Maailmanlaajuinen koronapandemia vaikutti merkittävästi Hollolan kunnan tarjoamiin palveluihin vuonna 2020. Hyvinvointiraporttiin on koottu muutamia keskeisimpiä muutoksia.

Varhaiskasvatus ja opetus

- Varhaiskasvatusta toteuttiin koko vuoden ajan lähipalveluna. Ryhmien välisiä kontakteja rajoitettiin tartuntojen välttämiseksi ja toiminnan turvaamiseksi.
- Esi- ja perusopetusta toteutettiin sekä etä- ja lähiopetuksena riippuen alueellisista rajoitustoimista sekä koronatilanteesta. Lisäksi kunta tarjosi ruokajakelua etäopetuksessa oleville oppilaille.

Vapaa-aikapalvelut ja harrastustoiminta (kirjasto, kulttuuri, nuoriso, liikunta)

- Kunnan sisäliikuntapaikat ja kirjasto ovat olleet rajoitetusti auki tai suljettuina riippuen alueellisista rajoitustoimista sekä koronatilanteesta.
- Ohjaustoiminnassa on ollut osallistujamäärä rajoituksia tai toiminta on ollut kokonaan tauolla riippuen alueellisista rajoitustoimista sekä koronatilanteesta.
- Harrastustoimintaa on rajoitettu eri ikäisten osalta riippuen alueellista rajoitustoimista sekä koronatilanteesta. Pahimpana koronapandemia aikana harrastustoiminta ryhmissä oli kokonaan kielletty.

Yleisötilaisuudet ja julkiset kokoontumiset

- Yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskevia henkilömäärään kohdistuvia rajoituksia oli erilaisia riippuen alueellista rajoitustoimista sekä koronatilanteesta.

Sähköiset kokoukset

- Kunnan luottamushenkilöorganisaation työskentely siirtyi sähköisiin kokouksiin.

Asiointiapua kuntalaisille

- Koronatilanteen edetessä osa väestöstä tarvitsi kauppa- ja asiointiapua. Kunta tarjosi kauppa-apua koronapandemian aikana ajanjaksolla 30.3.-5.6.2020. Kauppatilauksia toimitettiin tällä ajanjaksolla yhteensä 247 kappaletta.

Ikäihmisten kontaktointi

- Kunnan toimesta soitettiin 70-vuotta täyttäneille kuntalaisille (yhteensä 2856 puhelua). Lisäksi laitettiin erillinen kirje kunnassa tarjottavista palveluista koronapandemian aikana 70-vuotta täyttäneille (yhteensä 3660 kappaletta). Kontaktoinnin tavoitteena oli selvittää ja auttaa ikäihmisten kotona selviytymistä koronapandemian aikana. Huoli-ilmoituksia ajanjakson aikana tehtiin yhteensä 10 kappaletta.

Terveydenhuoltolaki 12 § velvoittaa Hollolan kuntaa seuraamaan kuntalaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Tämä tarkoittaa erilaisten hollolalaisten terveyttä ja hyvinvointia kuvaavien tietojen tuottamista, jonka pohjalta asetetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset tavoitteet. Tavoitteet asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopiviksi ja tämän jälkeen määritellään niitä tukevat toimenpiteet, joista raportoidaan valtuustolle vuosittain.

2. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Tiedolla johtaminen tarkoittaa oikeaan tietoon perustuvaa päätöksentekoa, jossa oikea tieto saadaan dataa analysoimalla. Päätöksenteko voi olla esimerkiksi operatiivista tai strategista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä indikaattorit ja niiden osoittama tieto terveyden ja hyvinvoinnin kehittymisestä toimivat johtamisen tukena.

Indikaattori on tilastollinen luku, jonka avulla laajaa tietoa voidaan tiivistää helpommin ymmärrettävään muotoon. Seuraamalla indikaattorien muutoksia, pystytään muutamaa ja päivittämään hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia tavoitteita.

Tämän hyvinvointiraportin indikaattoritiedot ovat kerätty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Sotkanet.fi-tietokannasta, joka sisältää laajasti tilastotietoja suomalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä.

Talous ja elinvoima

Tulot

%

Suunta

Vertailu

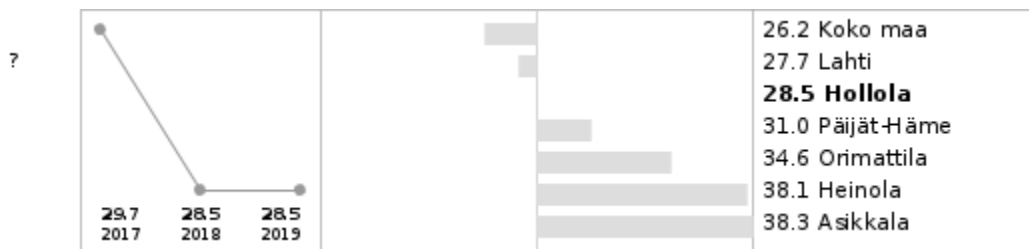
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Indikaattori ilmaisee kunnan valtionosuudet yhteensä asukasta kohti euroina. Suoraan tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja -avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Näitä valtionosuuksia ovat laskennallisen järjestelmän mukaan määräytyvät sosiaali- ja terveystoimen valtionosuudet sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet sekä kuntien yleinen valtionosuus ja harkinnanvarainen rahoitusavustus.

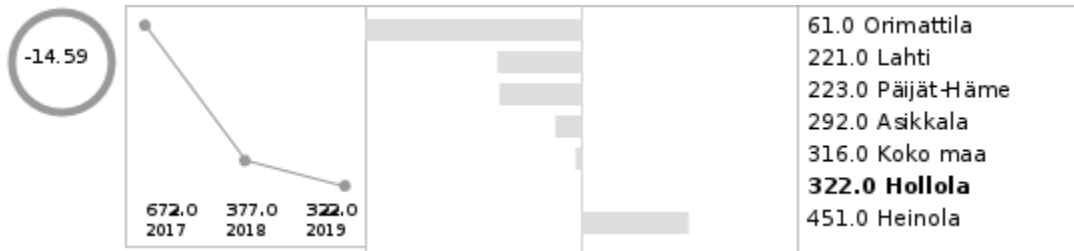
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Indikaattori ilmaisee kunnan valtionosuudet % nettokustannuksista. Suoraan tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja -avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Näitä valtionosuuksia ovat laskennallisen järjestelmän mukaan määräytyvät sosiaali- ja terveystoimen valtionosuudet sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet sekä kuntien yleinen valtionosuus ja harkinnanvarainen rahoitusavustus.

Vuosikate, euroa / asukas

Indikaattori ilmaisee kuntien vuosikatteen euroina asukasta kohti. Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Lainakanta, euroa / asukas

Indikaattori ilmaisee kunnan lainakannan asukasta kohti euroina. Lainakanta määritellään: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) kunnan/kuntayhtymän taseesta. Kunnan tai kuntayhtymän lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. (HUOM! Elinkaarikoulut ja paloasema ei ole indikaattorissa huomioitu).

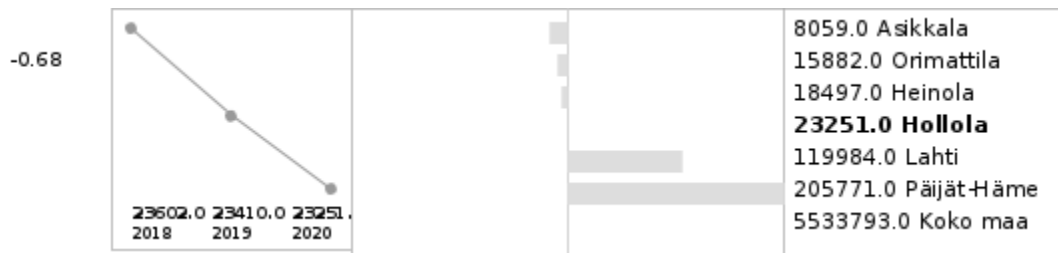

Väestö

% Suunta Vertailu

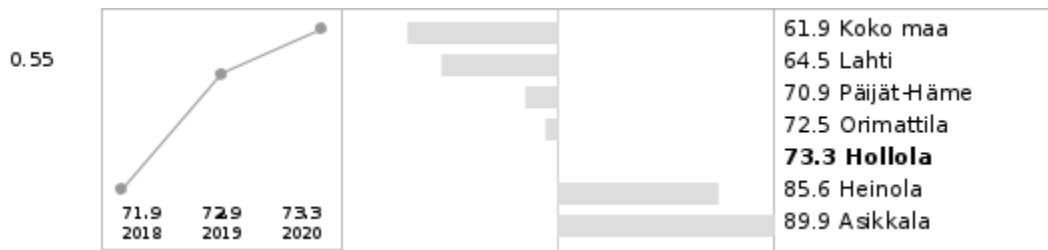
Väestö 31.12.

Indikaattori ilmaisee kunnassa vakinaisesti asuvan väestön (miehet ja naiset yhteensä) lukumäärän vuoden viimeisenä päivänä.

Huoltosuhte, demografinen

Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

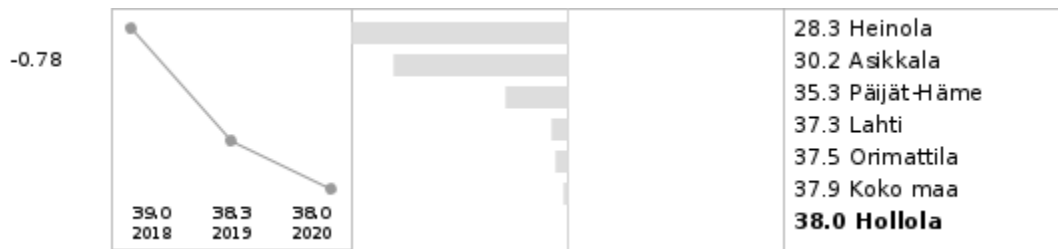
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee muuta kuin Suomen virallisia kieliä (suomi, ruotsi ja saame) äidinkielenään puhuvien osuuden tuhatta asukasta kohti. Muuta kuin suomen virallisia kieliä äidinkielenään puhuvien ryhmä sisältää lisäksi tapaukset, joissa kieli on tuntematon.

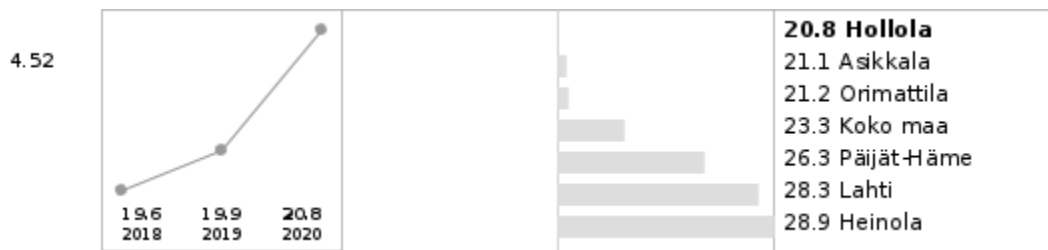
Lapsiperheet, % perheistä

Indikaattori ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia.

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Indikaattori ilmaisee yhden vanhemman lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista lapsiperheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia.

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Indikaattori ilmaisee yhden hengen asutokuntien osuuden prosentteina kaikista asutokunnista. Asutokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

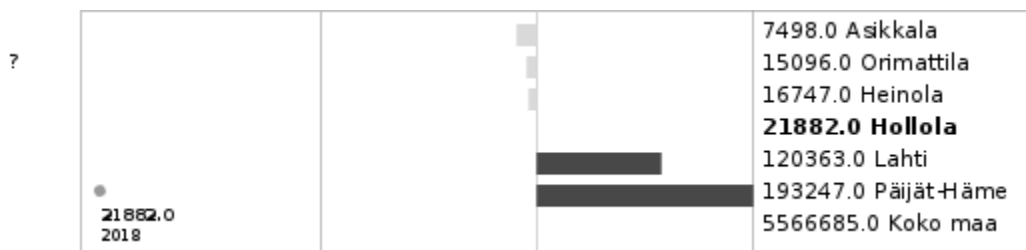
Koulutustasomittain

Indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspituudella. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa mitattaessa perusjoukkona käytetään tavallisesti 20 vuotta täyttänyttä väestöä.

Väestöennuste 2030

Indikaattori ilmaisee ennusteen vuoden 2030 lopun väkiluvusta. Ennusteen lähtöväkilukuina ovat olleet vuoden 2018 lopun väkiluvut 1-vuotisikäryhmittäin sukupuolen mukaan.

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee kuntien välisen nettomuuton tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Näin nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois.

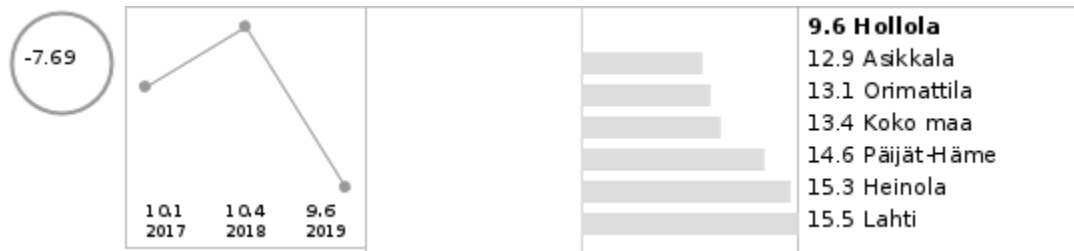

Elinvoima

% Suunta Vertailu

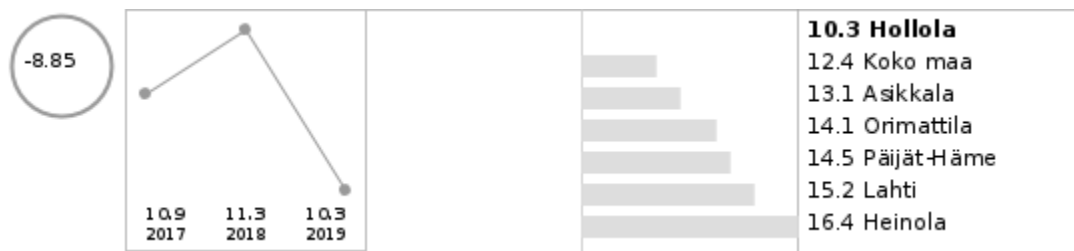
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä.

Lasten pienituloisuusaste

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä.

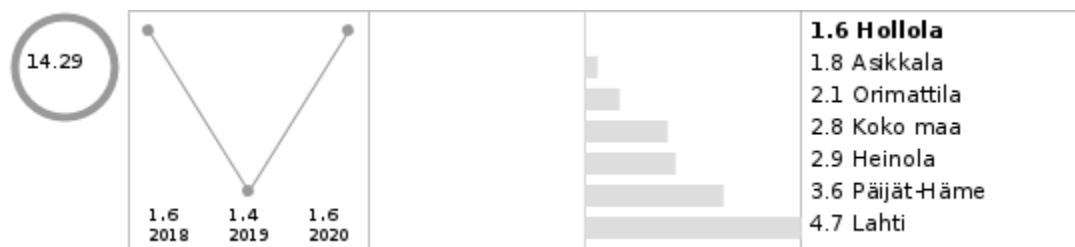
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saavissa kotitalouksissa asuvien pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien 18 - 24-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvien 25 - 64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) pitkäaikaisasiakkaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

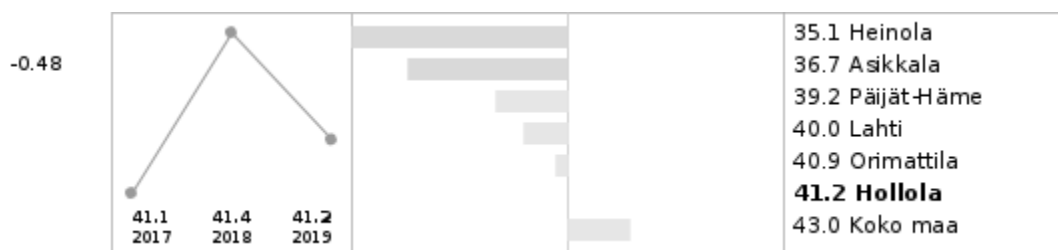
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Indikaattori ilmaisee tarkasteltavan alueen asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumista.

Työlliset, % väestöstä (vuosi 2019 ennakkotieto)

Indikaattori ilmaisee työllisten osuuden prosentteina väestöstä.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Elämänlaatu ja osallisuus

%

Suunta

Vertailu

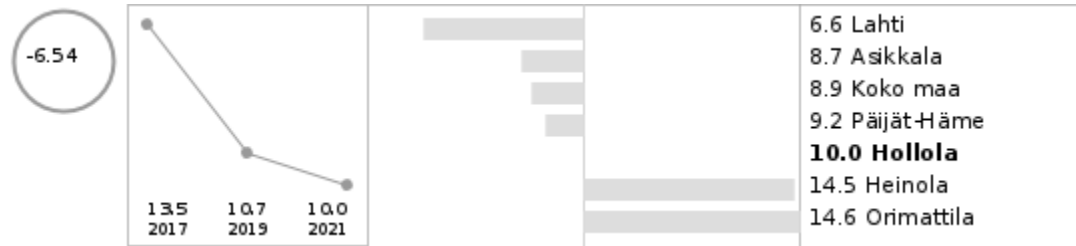
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee alkoholia tosi humalaan asti vähintään kerran kuukaudessa käyttävien peruskoulun 8. ja 9. -luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee kerran päivässä tai useammin tupakoivien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee päivittäin nuuskaavien peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista.

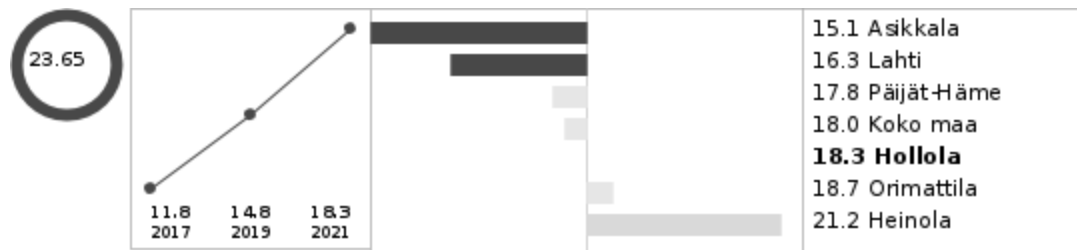
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka eivät pysty juuri koskaan keskustelemaan vanhempiensa kanssa omista asioistaan.

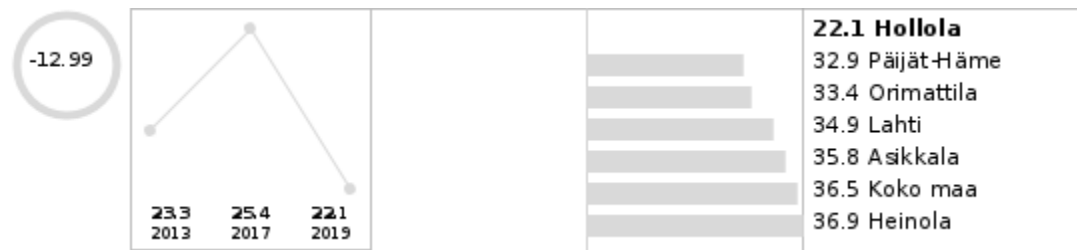
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee koululounaan vähintään yhtenä päivänä kouluviikon aikana syömättä jättävien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee vapaa-ajallaan tavallisesti korkeintaan tunnin viikossa hengästyttävää ja hikoiluttavaa liikuntaa harrastavien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee ainakin kerran marihuana, hasista, ekstaasia, Subutexia, heroiinia, kokaiinia, amfetamiinia, LSD:tä tai muita vastaavia huumeita kokeilleiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Pelaa rahapelejä viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee rahapelejä viikoittain pelaavien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

%

Suunta

Vertailu

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuuden prosentteina kaikista lapsiasuntokunnista. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huoneluukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien).

Päivähoito

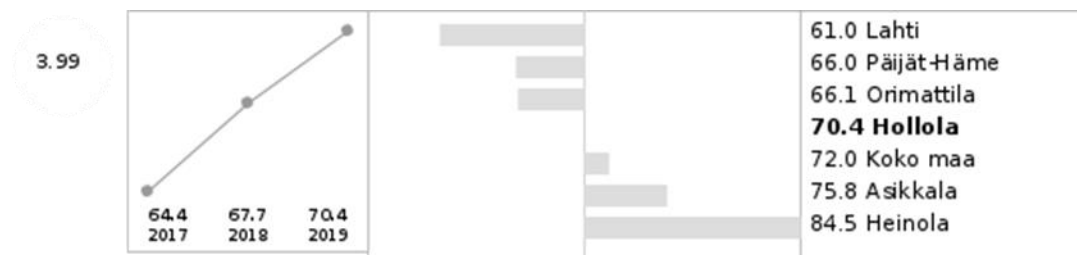
%

Suunta

Vertailu

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

Indikaattori ilmaisee kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen vuoden lopussa osallistuneiden 3 - 5-vuotiaiden lasten osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä.

Koulu

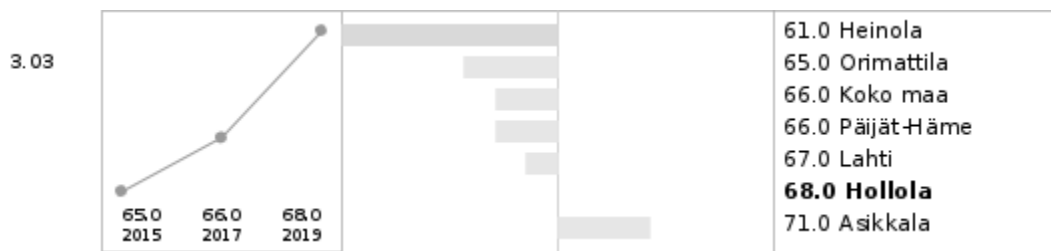
%

Suunta

Vertailu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Indikaattori kuvaa terveydenedistämisaktiivisuutta kunnan alueella sijaitsevilla peruskouluilla.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

Suunta

Vertailu

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Indikaattori ilmaisee lastenneuvolan fyysisten käyntien osuuden tuhatta 0 - 7-vuotiasta kohti. Lastenneuvolan käynnit sisältävät terveyskeskusten lastenneuvolassa tehdyt lääkärikäynnit ja käynnit muun ammattihenkilökunnan luo.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Elämänlaatu ja osallisuus

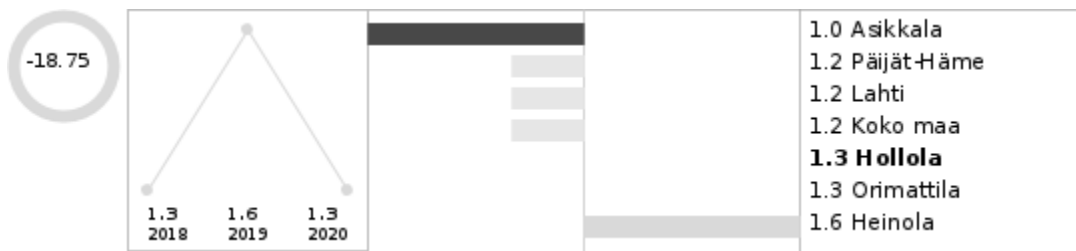
%

Suunta

Vertailu

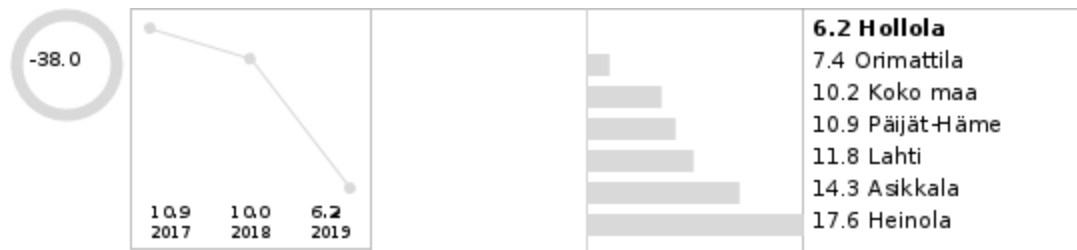
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 - F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina 16 - 24-vuotiaasta väestöstä tilastovuoden lopussa.

Raskaudenkeskeytykset alle 25-vuotiailla / 1 000 15 - 24-vuotiasta naista

Indikaattori ilmaisee alle 25-vuotiaille naisille tehtyjen raskaudenkeskeytysten määrän tuhatta 15 - 24-vuotiasta naista kohti.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

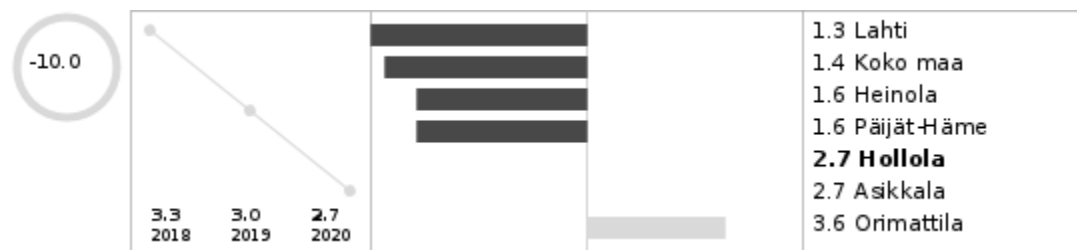
%

Suunta

Vertailu

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettujen nuorten osuuden prosentteina 18 - 20-vuotiaasta väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta. Nuorella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 21 vuotta. Sisältää kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut tai jälkihuollon sijoituksena olevat nuoret.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

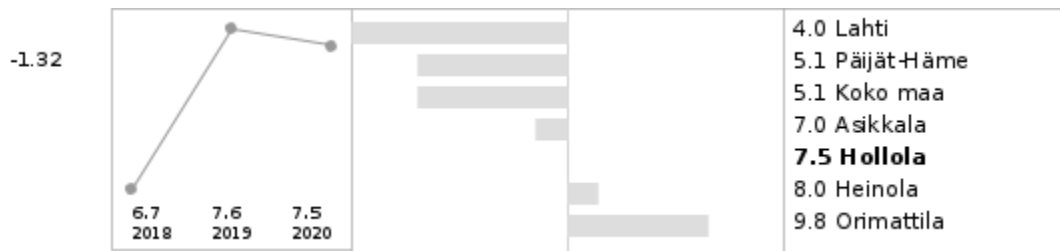
%

Suunta

Vertailu

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleiden 18 - 20-vuotiaiden nuorten osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta. Nuorella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 21 vuotta.

Työikäiset

Elämänlaatu ja osallisuus

%

Suunta

Vertailu

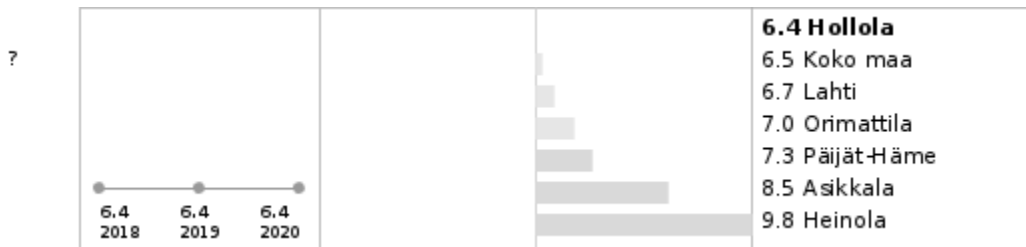
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Indikaattori ilmaisee mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

Suunta

Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon 15 - 49-vuotiaiden lääkärikäyntien osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, työterveyshuollossa sekä kotisairaanhoidon- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon 50 - 64-vuotiaiden lääkärikäyntien osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveystieteiden keskusneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, työterveyshuollossa sekä kotisairaanhoidon- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seurantakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset).

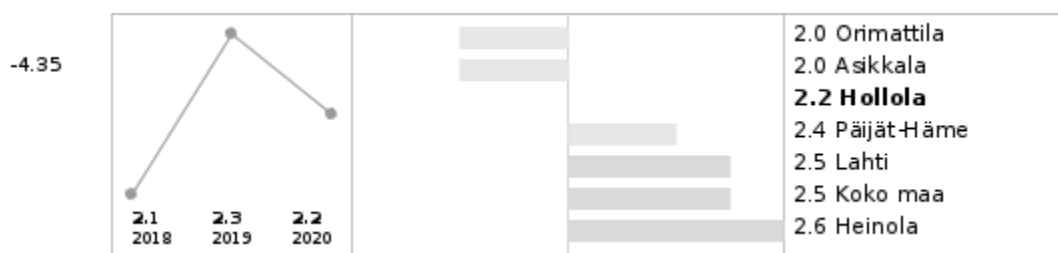
Ikäihmiset

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä vuoden lopussa.

Opiskelu, työ ja toimeentulo

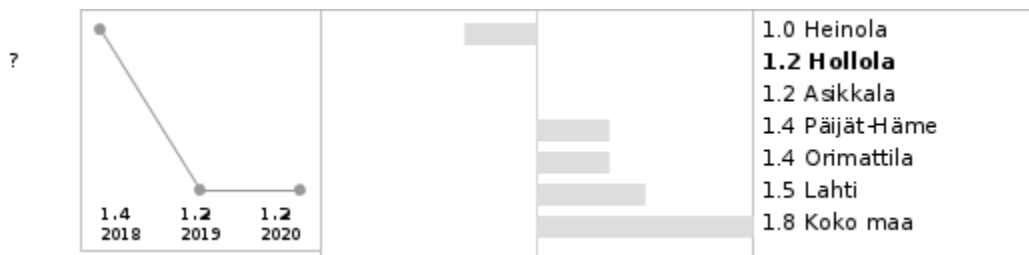
%

Suunta

Vertailu

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee täyttä kansaneläkettä vuoden lopussa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiikäilukua. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansieläkkeitä.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

%

Suunta

Vertailu

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattoria laskettaessa kotona asuviksi laskettiin muut kuin sairaaloissa ja terveyskeskuksissa pitkäaikaishoidossa, vanhainkodeissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammalaitoksissa tai kehitysvammaisten autetussa asumisessa olleet. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

Indikaattori ilmaisee yksinasuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä asuntoväestöstä. Yhden hengen asuntokunnan muodostaa asuinhuoneistossa yksin vakinaisesti asuva henkilö.

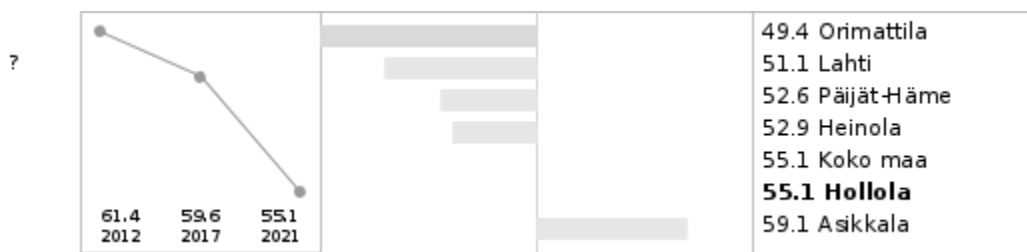
Kaikki ikäryhmät

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Indikaattori kuvaa äänestysprosenttia kuntavaaleissa. Äänestysprosentti kertoo äänestäneiden osuuden äänioikeutetuista.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

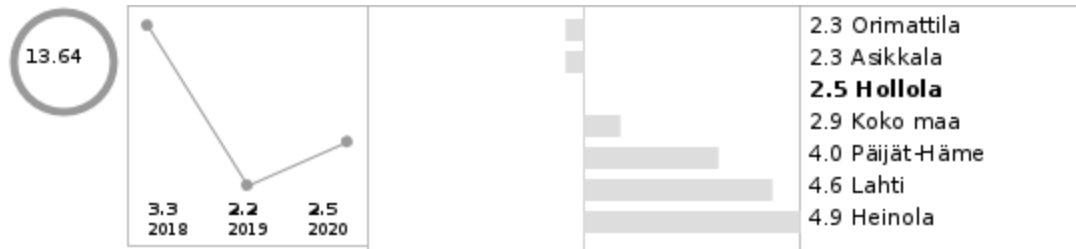
%

Suunta

Vertailu

Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

Indikaattori ilmaisee pitkäaikaistyöttömien osuuden prosentteina työvoimasta. Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, jonka työttömyys on kestänyt ilman keskeytystä vähintään yhden (1) vuoden.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

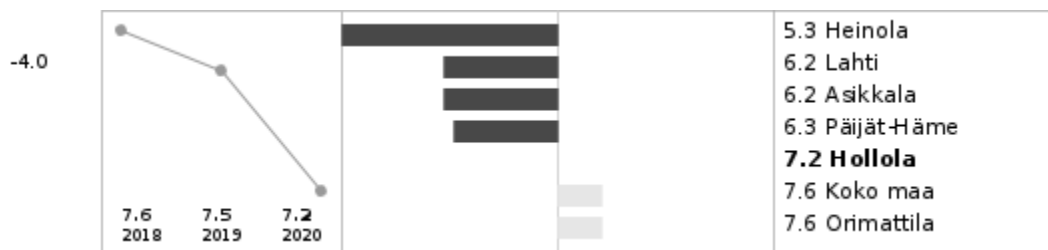
Poliisin tietoon tulleet eräät liikennerikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden eräiden liikennerikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Mukaan on laskettu seuraavat liikennerikokset: - törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, - rattijuopumus, - törkeä rattijuopumus, - vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus, - kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle, - liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla - kulkuneuvon kuljettamisen oikeudetta.

Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista

Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien asutokuntien osuuden prosentteina kaikista asutokunnista. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien). Asutokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

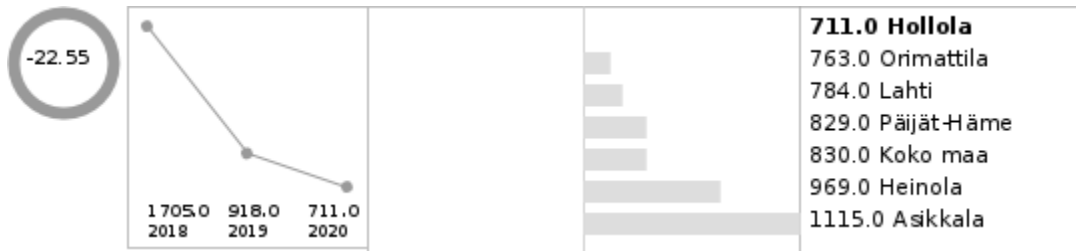
%

Suunta

Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon kaikkien lääkärikäyntien osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, työterveyshuollossa sekä kotisairaanhoido- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset).

3. Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Terveydenhuoltolaki (1326/2010, §12) velvoittaa kuntia kerran valtuustokaudessa laatimaan laajan hyvinvointikertomuksen, joka on laaja kuvaus kunnan hyvinvoinnin tilasta. Tämä asiakirja ohjaa kunnan hyvinvointipolitiikkaa, toimii johtamisen sekä vuosittaisen kuntasuunnittelun välineenä. Hyvä ja onnistunut laaja hyvinvointikertomus sisältää myös erillisen suunnitelmaosan tavoitteista ja toimenpiteistä, joiden avulla voidaan johtaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Hollolan kunnan osalta hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosa on nimeltään Hollolan hyvinvointiohjelma 2019-2021. Tämä asiakirja sisältää tavoitteita ja toimenpiteitä vuosille 2019-2021 kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain Valtuustolle vuosiraportin yhteydessä.

Hollolan hyvinvointiohjelma 2019-2021 (toteutuma 31.12.2020)

Toimenpiteet	Mittarit ja seuranta	Toteutuma (31.12.2020)
Lisäämme terveysliikuntapalveluita yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	Tavoitteena perustaa uusia liikuntaryhmiä 5 kpl / vuosi Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi THL:n TEAviisari liikunta / joka toinen vuosi	Nykyiset ryhmät säilyneet, uusia ei ole perustettu. Yhdistysten järjestämä matalankynnyksen aikuisliikunta on ollut pysähdyksissä sekä keväällä että marraskuusta eteenpäin koronapandemian vuoksi. Kunnan liikuntapalvelut ovat tarjonneet myös ilmaisia livestream ohjaustunteja kunnan facebook kanavalla 3-5 h/vko sekä ohjattua ulkoliikuntaa koronapandemian aikana. Hyvinvointikysely toteutettu 16.1.-10.2.2020 TEAviisari kysely liikunnasta toteutunut 2020
Laajennamme liikuntaneuvontaa kattamaan myös lapset ja nuoret	Tavoitteena 50 lasta ja nuorta saa liikuntaneuvontaa / vuosi vuoteen 2021 mennessä THL/ Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi	Osittain toteutunut. Liikuntaneuvontaa tarjottu perheille, jonka kautta saavutettu joitakin lapsia ja nuoria.

<p>Lisäämme aktiivisuutta ja liikuntaa lasten ja nuorten koulu- ja päiväkotipäivään</p>	<p>Aktiivisempia ja viihtyisämpiä päiviä ja tavoitteena nostaa liikunnan määrää nykyisestä tasosta (jokainen kunnan koulu on liikkuva koulu ja päiväkodeissa toimii ilo kasvaa liikkuen-ohjelma)</p>	<p>Toteutunut. Kaikki Hollolan koulut ovat rekisteröityneet liikkuviksi kouluiksi ja päiväkodit ovat mukana ilo kasvaa liikkuen-ohjelmassa. Liikkuvassa koulussa on tärkeää lisätä lasten osallisuutta ja oppimista sekä vähentää istumista. Ilo kasvaa liikkuen-ohjelmassa tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle liikkumisen ilo sekä riittävä päivittäinen fyysinen aktiivisuus.</p>
<p>Lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumuksien lisääminen, ruokahävikin määrän vähentäminen sekä välipalojen lukumäärän lisääminen</p>	<p>THL/ Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi Järjestökysely / joka toinen vuosi Tavoitteena kasvattaa 8.-9 lk. lapsien osuus 80 %:n, jotka syövät koululounasta viitenä päivänä viikossa vuoteen 2021 mennessä Ruokahävikin määrän vähentäminen nykyisestä tasosta (rintamatunnuksella olevilla sotaveteraaneilla / Lotilla on oikeus ruokailla Hollolan kouluilla ilmaiseksi) Lisätä välipalojen lukumäärää nykyisestä tasosta</p>	<p>Välipalojen kysyntä tyrehtyi lähes kokonaan. Heinsuon ja Salpakankaan kouluilla välipalatarjontaa ei ole voinut toteuttaa ja Hämeenkoskella sekä Kalliolassa kysyntää on ollut vähäisessä määrin. Ei toteutunut. Tavoite asetettu vuoteen 2021. Tulokset ovat nähtävissä vuoden 2021 THL:n valtakunnallisista kouluterveyskyselyn tuloksista. 16.3. – 14.5.20 koulujen sulkuajana seuranta ei voitu toteuttaa, mutta hävikkiä ei juuri syntynyt. Toiminnan jatkuessa, koronan vuoksi ruuan jakopisteitä jouduttiin kouluilla lisäämään ja tämä toimenpide lisäsi hävikin määrää. Hävikin määrään pyrittiin kuitenkin vaikuttamaan ennakoimalla tulevia tilanteita. Eläkeläiset eivät ole voineet ruokailla kouluilla helmikuun jälkeen.</p>
<p>Panostamme nuorten päihdehaittojen ehkäisyyn</p>	<p>Tavoitteena vähentää kannabiksen ja marihuanan kokeilijoiden määrää 8.-9 lk. nuorista alle 5 %:n vuoteen 2021 mennessä Tavoitteena vähentää päivittäin nuuskaa käyttävien 8.-9 lk. nuorten osuus alle 2 %:n vuoteen 2021 mennessä Tavoitteena vähentää kuukausittain tosi humalaan</p>	<p>Kannabista vähintään kerran kokeilleiden osuus 8.-9 lk. tytöt (10,7%) ja pojat (8,4%), THL/Kouluterveyskysely 2019 Päivittäin nuuskaa käyttävien osuus 8.-9 lk. tytöt (4,6 %) ja pojat (7,7%), THL/Kouluterveyskysely 2019 Tosi humalassa vähintään kerran olleiden osuus 8.-9 lk. tytöt (11,9%) ja pojat (9,4%), THL/Kouluterveyskysely 2019</p>

	juovien 8.-9 lk. nuorten osuus alle 10 %: vuoteen 2021 mennessä THL/Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi	Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan seuraavan kerran THL:n kouluterveyskyselyn 2021 tuloksista.
Lisäämme ja panostamme luonnon ja liikunnan markkinointiviestintään sekä satsaamme ulkoilureittien ja lähivirkistysalueiden kunnossapitoon ja kehittämiseen yhteistyössä käyttäjäryhmien kanssa	Liikuntapaikkojen käyttöasteen lisääminen => mittarina liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttäjille kerran kahdessa vuodessa tehdyn kyselyn tulokset liikuntapaikoittain Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi Asiakaspalaute / jatkuva palaute ja siihen reagointi	Osittain toteutunut. Hyvinvointikysely toteutettiin aikavälillä 16.1.-10.2.2020 ja kyselystä saatiin arvokkaita kehittämissuhteita vastaajilta mm. liikunta-alueiden kehittämiseksi.
Tavoitteenamme on lisätä harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille koko kunnan alueella	Tavoite, että jokainen 4.-5 lk. lapsi ja 8.-9 lk. nuori harrastaa vähintään kerran viikossa jotain THL/Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi	Toteutunut melko hyvin. 4.-5 lk. lapsista harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa 86,4 % ja 8.-9 lk. nuorista 92,5 %. Harrastamisen Suomen mallin pilottihanke käyntiin 1/2021.
Panostamme asiakaspalveluun. Kehitämme toimintaamme ja palvelujamme asiakkaan/kuntalaisen osallisuutta tukien sekä arvioimme ja kehitämme palveluitamme säännöllisesti saadun palautteen pohjalta	Säännöllinen palautteen kerääminen, arviointi ja toiminnan kehittäminen (CAF), asiakaspalaute yli 3,7 (asteikko 1-5)	CAF-arvioinnin sisältö ja laajuus eivät toteutuneet vuoden 2019 tasolla, henkilövaihdosten ja koronapandemian johdosta.
Etsimme ja kokeilemme uusia malleja työllisyyden parantamiseksi yhteistyössä yrittäjien ja järjestöjen kanssa	Luomme vuorovaikutteisen ja luottamukselliset suhteet alueen yrittäjäjärjestöön ja järjestämme teematilaisuuden vuoden 2020 aikana	Yrittäjäjärjestöön sekä koko yrityskenttään pidettiin aktiivisesti yhteyttä. Koronatuukien ja yleisesti tilanteeseen avun saaminen/tiedottaminen nousivat prioriteetissa ykköseksi. Elinkeinopalvelut ja työllisyyspalvelut hoitivat yhteistyössä Hollolan osalta

		<p>yksiyrittäjien tuen tiedotus- sekä myöntöprosessin.</p> <p>Työllisyyden kuntakokeilun toimintamallin ja käynnistymisen suunnittelu alkoi ja Hollolassa suunniteltiin alueellista toimintaa yrityskehittäjätoimintayhteistyössä tukevaa omaa mallia. Yrittäjälinja https://www.hollola.fi/yrityksinjalija-hollola avattiin elokuussa yrittäjille/yrityksille matalan kynnyksen yhteydenottoon.</p> <p>Yritysaluekohtaiset infoiltoillat aloitettiin ja ensimmäinen pidettiin syksyllä 2020 ja kohdistui Salpakankaan teollisuusalueelle. Työllisyyteen liittyvää tapahtumaa ei järjestetty vuonna 2020.</p>
<p>Vahvistamme paikallisten yritysten ja kunnan välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä</p>	<p>Kunnan ja yrittäjien välisiä tapaamisia säännöllisesti. Elinkeinopoliittisen mittariston (ELPO) nykyisen arvosanan (6,4) parantaminen</p>	<p>Elinvoimakahveja järjestettiin 3 kertaa. Ensimmäiset Fasetilla ennen koronarajoitukset ja kaksi seuraavaa Teams-yhteydellä. Elinkeinopäällikön ja yrittäjien hallituksen sekä kunnan johdon ja yrittäjäyhdistyksen välisiä keskusteluja niin paikallisesti kuin maakunnallisesti pidettiin Teamsissa runsaasti (koronatilanteesta johtuen). 5.8.2020 osallistuttiin vuoden yrittäjän ja yrittäjänpäivän juhlistamiseen Matkakeitaalla.</p>
<p>Kehitämme sekä kunnan sisäistä palveluliikennettä että seudullista joukkoliikennettä yhteistyössä Lahden seudun liikenteen ja kunnan eri palvelualueiden kanssa</p>	<p>Matkustajamäärien seuranta asiakastyytyväisyyskysely vuoden 2020 aikana</p>	<p>Seudullisen liikenteen matkustajatilastoitus valmistuu tilinpäätöksen yhteyteen. Koronan vaikutus vähensi matkustusta keskimäärin vuoden aikana yli 30 % ja pahimmillaan yli 70 %. Palveluliikenteessä koronan vaikutus myös näkyi. Vuonna 2020 tehtiin 2.165 matkaa (vähennystä ed. vuoteen noin 40 %, 1.409 matkaa.)</p>

		Asiakastyytyvyyttä ei seudullisesti eikä kuntakohtaisesti vuonna 2020 mitattu.
Tarjoamme maksuttomia tiloja paikallisille urheiluseura- ja muille järjestöille, ja kunta avustaa järjestöjä rahallisesti vuosittain hyväksytyjen avustusperiaatteiden mukaisesti	<p>Tapahtumien määrä > 50 / vuosi</p> <p>Kävijöiden määrä > 20 000 / vuosi</p> <p>Eri käyttäjäryhmien käyttämien vuorojen määrä > 200 / vuosi ja osallistujien määrä > 10 000 / vuosi</p>	<p>Toteutunut kohtalaisesti.</p> <p>Yhdistykset järjestävät kunnan eri maksuttomissa tiloissa useita kymmeniä tilaisuuksia / vko. Suurimmissa tilaisuuksissa (ottelutapahtumissa, turnauksissa, esityksissä) osallistujia useita satoja kerrallaan. Maksuttomat tilat ovat merkittävä tuki kunnalta yhdistyksille ja muille toimijoille. Koronaviruspandemian vuoksi kunnan liikuntatilat olivat suljettuna keväällä maaliskuun puolivälistä lähtien. Marraskuun alusta lähtien sisätiloissa kokoontuvien aikuisten (yli 20 v) harraste-ryhmätoiminta keskeytettiin.</p>
Kuntalais- ja järjestöyhteistyön kehittäminen	<p>Uusien kumppanuusmallien kehittäminen ja tavoitteena mahdollistaa uusia tapahtumia, vähintään 5 uutta tapahtumaa vuoteen 2021 mennessä</p> <p>Järjestökysely / joka toinen vuosi</p> <p>Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi</p> <p>Säännölliset asiakasfoorumit yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, tavoitetaso 2 kertaa vuodessa</p> <p>Lapsiparlamentti 2 kertaa vuodessa</p> <p>Nuorisovaltuusto ja Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuvat säännöllisesti 5-6 kertaa vuodessa</p>	<p>Koronapandemian takia erilaiset etäyhteydellä toteutetut tilaisuudet esim. yhdistysilta tai vapaa-aikapalveluiden ohjaustunnit. Toteutunut. Järjestökysely sekä hyvinvointikysely toteutettiin vuoden 2020 aikana.</p> <p>Toteutunut. Yhdistysilta järjestettiin kaksi kertaa vuoden 2020 aikana ja lisäksi muita yksittäisiä tapaamisia yksittäisten yhdistysten kanssa eri tilaisuuksissa.</p> <p>Lapsiparlamenttia ei järjestetty vuoden 2020 aikana koronapandemian vuoksi.</p> <p>Nuorisovaltuusto kokoontui 11 kertaa vuoden aikana pois lukien 1.4.-31.5.2020 välisen ajan.</p> <p>Vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksia pidettiin vuoden 2020 aikana poikkeuksellisesti vain neljä ja osittain etäyhteyksin.</p>

<p>Kehitämme toimintaa ja palveluja asiakkaan/kuntalaisen osallisuutta edistäen</p>	<p>Osallistava budjetointi osaksi talousarvion laadintaprosessia 2019, erillinen määräraha talousarviossa</p>	<p>Kunnassa on laadittu osallisuusohjelma, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 2.7.2020 §132. Osallisuusohjelman toiminnallistamisen runko-ohjelmaa on laadittu vuoden 2020 lopulla ja suunnitelman käsittely on kunnan johtoryhmässä sekä ja kunnanhallituksessa tammi-helmikuun aikana 2021. Osallistava budjetointi on ohjelmassa mukana ns. joukkorahoitusmallia mukailleen ja sen toiminnallistaminen tapahtunee syksyllä 2021 ja määräraha rahoitukselle talousarvioon vuodelle 2022.</p>
---	---	---

4. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpide-ehdotukset indikaattorien ja muun tiedon perusteella

Väestönkasvun edistäminen eri keinoin

Hollolan kunnan väkiluku on laskenut 351 henkilöllä vuosien 2018-2020 aikana. Lisäksi Indikaattori väestöennuste vuoden 2030 lopun väkiluvusta 21882 henkilöä kertoo siitä, että ilman väestönkasvuun panostamista Hollolan kunnan väkiluku (23251 asukasta 31.12.2020) laskee seuraavan kymmenen vuoden aikana reilulla 1300 asukkaalla. Toimenpiteitä kunnan väestönkasvun edistämiseen ovat esimerkiksi:

- Sosiaali- ja terveystalvelut
- Työllisyys ja siihen panostaminen
- Asuinympäristön viihtyvyys ja turvallisuus
- Panostaminen kunnassa saataviin perustalveluihin (ei pelkästään kunnan omat palvelut)
- Elinkeinopolitiikka (yritysmuoniteisyys)
- Maankäyttöpolitiikka (kaavoitus, tonttitarjonta)
- Lapsiperheiden palvelut (varhaiskasvatus, perusopetus, lasten terveystalvelut ja muut tukipalvelut)
- Vapaa-ajan palvelut (liikunta, ulkoilu, kulttuuri, kirjasto)
- Maahanmuuttopolitiikka
- Ikäihmisten kotona asuminen

Kuntalaisten osallisuuden sekä osallisuuden kokemusten vahvistaminen

Kunnan tehtävänä on edistää asukkaiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Tavoitteena on saada kuntalaisten tarpeita paremmin vastaavia ja laadukkaampia palveluita, kun otetaan palveluiden käyttäjät mukaan palvelujen kehittämiseen ja suunnitteluun. Toimenpiteitä kuntalaisten osallisuuden edistämiseksi ovat esimerkiksi:

- Uusien kumppanuusmallien ja tapahtumien kehittäminen yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.
- Säännölliset kuntalaisfoorumit ja yhdistysillat vaihtelevin teemoin
- Säännöllisesti kokoontuva lapsiparlamentti
- Säännöllisesti kokoontuvat nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto

Yhteisöllisyyden vahvistaminen koulu yhteisöissä ja koulukiusaamisen vähentäminen

Kunnan tehtävänä on opetuksen järjestäjänä varmistaa koulutuksen tasa-arvo ja laatu sekä luoda hyvät edellytykset oppilaiden kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. Tavoitteena on luoda turvallinen kasvuympäristö. Toimenpiteitä turvallisen kasvuympäristön luomiseksi ovat esimerkiksi kuntakohtaisen kiusaamisen suunnitelman laatiminen sisältäen yksikkökohtaiset toimenpiteet ja mittarit.

Eri väestöryhmien liikuntaan panostaminen

Kunnan tehtävänä on tukea ja kannustaa lapsia ja nuoria liikkumaan.

Toimenpiteitä lasten ja nuorten liikunnan edistämiseksi ovat esimerkiksi:

- Harrastamisen Suomen malli ja panostaminen koulujen kerhotoimintaan (esim. laaja tarjonta lasten liikuntakerhoja koulupäivän jälkeen)
- Aktiivisuuden seuranta varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa (esim. Move-mittaukset)
- Yhdistystoiminnan tukeminen (maksuttomat tilat, avustukset yhdistyksille)
- Liikuntaolosuhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen
- Ohjatut liikuntaryhmät, joissa pääpaino työ- ja ikäihmisissä (kunta ja wellamo-opisto)

Ravitsemusterveyden edistäminen eri väestöryhmille

Kunnan varhaiskasvatuksessa ruokakasvatusta toteutetaan ruokailuhetkien lisäksi osana muuta toimintaa. Varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä. Tähän kokonaisuuteen kuuluu tärkeänä osana ruokakasvatus. Perusopetuksessa opetussuunnitelman perusteet tuovat esiin kouluruokailun merkityksen kasvua, kehitystä, opiskelukykyä ja ruokaosaamista vahvistavana tekijänä. Kouluruokailu on osa koulun ruokakasvatusta. Toimenpiteitä ravitsemusterveyden edistämiseksi ovat esimerkiksi:

- Kasvatuskeskustelut yhdessä lasten huoltajien kanssa
- Asiakastyytyväisyys kyselyt (pienimmät asiakkaat vastaavat kyselyyn yhdessä huoltajien kanssa)
- Perusopetuksessa välipalan tarjoaminen koululaisille (esimerkiksi koulun jälkeen ennen kerhotoiminnan alkua)
- Ylijäämäruokamyynti / jakaminen eläkeläisille

Mielenterveyspalvelut ja mielenterveystyön edistäminen

- Osana kunnan omaa toimintaa (ymmärryksen lisääminen henkilöstölle)
- Sosiaali- ja terveystieteissä (Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä)

5. Valtuustokäsittely ja suunnitelman hyväksyminen

- Kunnan hyvinvointityön ohjausryhmä 13.09.2021
- Kunnanhallitus 20.09.2021
- Kunnanvaltuusto 27.09.2021